

Nyelvtudományi Doktori Iskola - Japán filológia Doktori Program

---

A program rövid bemutatása:

A nagy kulturális örökséggel rendelkező Japán megértése csak Japán kulturális gyökereinek és fejlődési sajátosságainak feltárása által lehetséges. A japán írásbeliség fejlődésének sajátosságai miatt a japán ismeretek mellett a régi kínai nyelv és kultúra tanulmányozása is alapfontosságú. A Japán Filológiai Doktori Program hallgatói a saját témájának kutatása mellett, amelyet a filológia követelményeinek megfelelően elsősorban az írásos forrásanyag elemzésén alapulva végzik el, a régi kínai nyelv, a kínai régi szövegek japán olvasási módja, a kanbun, a japán nyelvtörténet és japán nyelvészeti kurzusain elmélyítik a japán filológiai kutatáshoz nélkülözhetetlen japán írásbeliség alapismereteit. A program sikerességét a sinológiai doktori programmal való szoros együttműködés biztosítja. A Japán Filológiai Doktori Program azok számára kínálja és biztosítja a doktori fokozat megszerzéséhez a japanológiai alap kutatás lehetőségét a szakoktatói vezetés mellett a Magyarországon egyedül álló, de a közép- és kelet-európában is kiemelkedő szakkönyv- és forrásgyűjtemény háttérével, akik a szakirányú mesteri fokozattal vagy ezzel egyenértékű tudományos munkássággal rendelkeznek és e mellett a filológiai kutatáshoz szükséges alapos japán nyelvtudás birtokában vannak. A hallgatók munkáját az európai és a japán nyelvész, irodalmár professzorok is segítik, mint a program külső tagja.

A program vezetője: Dr. Yamaji Masanori yamaji.masanori@gmail.com

(A nyugdíjazás miatt 08/09-es tanév végéig, utána Dr. Szerdahelyi István Japán Tanszék vezetője átveszi.)

témavezetők:

Dr. Szerdahelyi István iszerdahelyi@gmail.com

Dr. Hamar Imre imre.hamar@gmail.com

Dr. Bartos Huba bartos@nytud.hu

oktató:

Dr. Umemura Yuko umemura@ludens.elte.hu

A program keretében folyó kutatások:

- A szamurájok gondolatvilága, japán eszme- és vallástörténet (Yamaji Masanori)
- Az Edo-kori orvoslás (Zentai Judit)
- Az Edo-kori dzsúdzsucu elmélete (Szabó Balázs)
- A japán macurik és a japán nép világképe (Lestyán Anita)
- Az erkölcs a középkori szamuráj társadalomban (Horváth Katalin)

Javasolt doktori témakörök

- japán eszme- és vallástörténet
- japán kultúrtörténeti kérdések

- japán nyelvészeti kérdések
- japán irodalomtörténeti kérdések
- japán történeti forráselemzések

Egyedi felvételi követelmények, kapcsolat mesterszakokkal

A felvételi vizsga:

1) a japán szakos illetve a japán tanári MA diplomával rendelkezők esetében: (szóbeli) a választott terület tárgyából. Előnyt jelentenek megjelent tanulmányok, kitűnő oklevél, szakmai díjak. Szükséges egy "C" típusú középfokú állami nyelvvizsga egy európai nyelvből, valamint egy másik európai nyelv alapfokú ismerete.

2) a nem japán szakos de ezzel egyenértékű MA diplomával rendelkezők esetében:

Az elismert japán nyelvvizsga vagy a nyelvvizsgával nem rendelkezők esetében külön felvételi japán nyelvvizsgát kell letenni. A kutatási terv bemutatása. Szükséges egy "C" típusú középfokú állami nyelvvizsga egy európai nyelvből, valamint egy másik európai nyelv alapfokú ismerete.

Képzésterv (előadások és gyakorlatok):

A doktoranduszoknak szakirányú illetve ezzel egyenértékű végzettséggel kell rendelkezniük, ezért általános bevezető órákra nincs szükség. A klasszikus kínai nyelv ismerete elengedhetetlen a klasszikus japanisztikai kutatás terén, ezért a hallgatóknak két féléven keresztül kötelező klasszikus kínai nyelvet tanulniuk. A harmadik félévtől kezdve négy féléven át kötelező a konzultáció, amelyen a hallgatók rendszeresen segítséget kaphatnak vezető tanáruktól kutatásaik folytatásában. Az alábbi tizenhat kötelező tanegységből 12 nem konzultációs tanegységet el kell végezni az első négy félévben a program teljesítéséhez. Az ötödik és hatodik félévben csak konzultációkra kell járni. A gyakorlatok gyakorlati jeggyel, az előadások kollokviummal zárulnak. A kültagok részvételét az oktatásban EU tagország esetében az Erasmus program és a Komacu Csikó Alapítvány támogatása biztosítja, japán tag esetében az Erasmus Mundus program és az egyetemközi kapcsolat. A kültagokkal való konzultációt az állandó internetes kapcsolat is biztosítja.

Tanegységek:

Klasszikus kínai nyelv 1.	2 gy.
Klasszikus kínai nyelv 2.	2 gy.
Kanbun 1.	2 gy.
Kanbun 2.	2 gy.
Japán nyelvtörténet	1 ea.
Japán nyelvtörténeti források	2 gy
A japán nyelvészet speciális kérdései	1 ea.
Japán nyelvészeti szakszeminárium	2 gy

Japán irodalom és kultúra (forráselemzés) 1. 2 gy.

Japán irodalom és kultúra (forráselemzés) 2. 2 gy

Japán eszmetörténeti és történeti forráselemzés 1. 2 gy.

Japán eszmetörténeti és történeti forráselemzés 2. 2 gy.

Konzultáció 1. 2 gy.

Konzultáció 2. 2 gy.

Konzultáció 3. 2 gy.

Konzultáció 4. 2 gy.

Részletes kurzusleírás:

Klasszikus kínai nyelv 1-2. (Bartos Huba)

A klasszikus kínai nyelv 1-2. a klasszikus kínai nyelvtan szerkezetével ismerteti meg a hallgatókat. Az illusztrációs mondatok és az olvasás-szövegértés gyakorlására szerkesztett klasszikus kínai szöveggyűjtemények segítségével fejleszti a kurzuson résztvevők szövegolvasási készségét, valamint bevezetést ad a kínai filológiai ismeretekbe.

Tananyag: Edwin G. Pulleyblank: Outline of Classical Chinese Grammar. Vancouver, 1995.

Kanbun 1-2. (Yamaji Masanori, Hamar Imre)

A klasszikus kínai nyelv 1-2. órákon megszerzett klasszikus kínai olvasáskészségüket hasznosítva a hallgatók kanbun, mint a régi japán írásbeliség elsődleges forrásai olvasásával fejlesztik tovább a klasszikus kínai nyelvű vagy japanizált kínai nyelvű forrásanyag elemzési készségüket, és bővítik kínai filológiai ismereteiket is.

Tananyag: klasszikus kínai szövegek és japán kanbun forrásanyag

Japán nyelvtörténet, Japán nyelvtörténeti források

(Yamaji Masanori)

1. A japán nyelvtörténet alapfogalmai, kutatási módszerei, valamint forrásanyagai
2. A japán nyelvkutatások története (kokugaku és modern japán nyelvkutatás)
és a japán nyelv történeti tagolása
3. Nara-kori és korábbi 1.
4. Nara-kori és korábbi 2.
5. Heian-kori 1.

6. Heian-kori 2.
7. Inszei-, Kamakura- és Muromacsi-kori 1.
8. Inszei-, Kamakura- és Muromacsi-kori 2.
9. Edo-kori 1.
10. Edo-kori 2.
11. Meidzsi után 1.
12. Meidzsi után 2.

„A japán nyelvtörténeti források” is ugyanezen tematikai felosztást követik.

A japán nyelvészet speciális kérdései, Japán nyelvészeti szakszeminárium

(Bartos Huba, Yamaji Masanori)

1. A magánhangzók rendszere
2. A mássalhangzók rendszere
3. A szókészlet sztrátumai
4. Morfológia 1. (összetételek)
5. Morfológia 2. (ragozás)
6. A japán mondat szerkezet sajátosságai
7. Funkcionális rétegek a mondat szerkezetben
8. A névmások és anaforák viselkedése
9. A mondatrészek sorrendje
10. Topik, komment, fókusz

„A japán nyelvészeti szakszeminárium” is ugyanezen tematikai felosztást követi.

Japán irodalom és kultúra (forráselemzés) 1-2., Japán esztétörténeti és történeti forráselemzés 1-2. , (Yamaji Masanori, Hamar Imre, Umemura Yuko, Szerdahelyi István)

E négy kurzuson a hallgatók igényeit figyelembe véve a tanár egy-egy szöveget kiválaszt, s a félév során ezt olvassa és elemzi a diákokkal közösen, különös tekintettel nyelvi sajátosságaira. Az illető mű szöveghagyományát vizsgálva a hallgatók megismerkednek a kommentáriródalommal is.

Az idei aktuális kurzusok

Klasszikus kínai nyelv

Kanbun

Japán nyelvészet

Japán nyelvtörténet

Japán irodalom és kultúra (forráselemzés)

Japán eszmetörténeti és történeti forráselemzés

Konzultációk